

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **PharmDr. M. K.**, podnikajúcej pod obchodným menom M. K. T. L., s miestom podnikania, T., IČO : X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou B., s.r.o., so sídlom v M., proti žalovanej **V.Z.P., a.s.**, so sídlom v B., **o zaplatenie 2 878,37 EUR** (86 713,85 Sk), vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 15 C 147/2007, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2008 sp.zn. 2 Cob 123/2008 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2008 sp.zn. 2 Cob 123/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 5. februára 2008 č.k. 15 C 147/2007-60 v spojení s opravným uznesením z 26. mája 2008 č.k. 15 C 147/07-79 zamietol žalobu o zaplatenie sumy 86 713,85 Sk, predstavujúcej podľa tvrdenia žalobkyne časť poplatku z omeškania v zmysle § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z.z. za oneskorenú úhradu nákladov na lieky poskytnuté poisťovňou žalovanej. Zamietnutie žaloby odôvodnil premlčaním uplatneného nároku.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením z 18. decembra 2008 sp.zn. 2 Cob 123/2008 uvedený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil prekážkou rei iudicatae založenou právoplatným rozsudkom Okresného súdu Martin zo 7. marca 2005 sp.zn. 6 C 215/2004, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 012 737,58 Sk, pričom v rámci tejto sumy bol už žalobkyni priznaný nárok na zaplatenie sankcie – poplatku z omeškania, vyplývajúci z rovnakých skutkových a právnych okolností. Vyslovil tiež názor, že o prekážku

právoplatne rozhodnutej veci ide aj v prípade, ak sa žalobkyňa v pôvodnom konaní domáhala nižšej sankcie, než mala nárok, pretože bolo jej vecou, v akom rozsahu si nárok uplatnila.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že nesprávnym právnym záverom o existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci a v dôsledku toho nesprávnym rozhodnutím o zastavení konania je bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Poukazovala na to, že v tomto konaní sa domáhala len časti nároku na poplatok z omeškania, ktorý pôvodne uplatnený nebol, a že z výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Martin zo 7. marca 2005 sp.zn. 6 C 215/2004 vôbec nevyplýva, z čoho pozostáva priznaná suma.

Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadala tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že ho treba zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania ako aj uplatneným dovolacím dôvodom. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť dovolací súd predovšetkým skúmal existenciu väd vymedzených v § 237 O.s.p. a iných väd konania, pričom zistil, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., spočívajúcou v odňatí možnosti účastníkovi riadne konať pred súdom.

Ustanovenie § 103 O.s.p. ukladá súdu povinnosť kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže vo veci konať (podmienky konania). Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Medzi neodstrániteľnú prekážku konania patrí prekážka právoplatne rozhodnutej veci – rei iudicatae,

ktorá je obsahom ustanovenia § 159 ods. 3 O.s.p. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak po právoplatnom rozhodnutí sa začne opätovne konať v rovnakej veci. Za rovnakú vec treba považovať uplatnenie toho istého nároku alebo stavu, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, ak je zároveň daná totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení (z rovnakého skutku). Prekážku rozsúdenej veci tvorí právoplatné rozhodnutie súdu iba v takom rozsahu, v akom sa o predmete konania rozhodlo. Ak bola žalobou uplatnená len časť nároku tvorí právoplatné rozhodnutie súdu prekážku rei iudicatae len pokiaľ ide o túto časť. Zvyšok nároku môže účastník uplatňovať samostatnou žalobou bez toho, aby mu hrozilo nebezpečenstvo uvedenej prekážky.

V zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. je súd povinný riadne a presvedčivo odôvodniť svoje rozhodnutie, teda aj uznesenie. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom.

V prejednávanej veci odvolací súd svoje právne závery, pre ktoré rozhodol tak, ako rozhodol, riadne a presvedčivo neodôvodnil. Prekážku právoplatne rozhodnutej veci konštatoval bez toho, aby objasnil, na základe akých úvah dospel k záveru, že je daná. Predovšetkým neodôvodnil z akých konkrétnych okolností vyvodil, že uplatnený nárok bol predmetom už skoršieho konania, teda, že je daná totožnosť predmetu konania. Len zo samotného rozsudku Okresného súdu Martin zo 7. marca 2005 sp.zn. 6 C 215/2004 (na ktorý odvolací súd poukázal) totiž túto skutočnosť nemožno zistiť, keďže z neho nie je zrejmé, či predmetom skoršieho konania bola len časť nároku na poplatok z omeškania (ako to tvrdila v žalobe žalobkyňa). Táto okolnosť, znamenajúca vo svojich dôsledkoch odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, bola dôvodom pre zrušenie uznesenia odvolacieho súdu a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie.

Uvedený nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia však nebráni dovolaciemu súdu poznamenať, že je nesprávny právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého o prekážku právoplatne rozhodnutej veci ide aj v prípade, ak je žalobou uplatnená len časť nároku. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku

nevyplýva povinnosť žalobcu uplatniť žalobou svoj hmotnoprávny nárok v celom rozsahu. Pokiaľ sa žalobca domáha priznania len časti svojho nároku, nemôže právoplatné rozhodnutie súdu o tejto časti zakladať prekážku rei iudicatae pre prejednanie a rozhodnutie o inej časti nároku, uplatneného následne inou samostatnou žalobou. V takomto prípade nie je totiž daná totožnosť predmetu konania.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová